

Gorinchem, 14 mei 2024

Onderwerp: Evaluatie wachtlijstbeheer Huishoudelijke Ondersteuning

Geachte leden van de raad,

Op 13 april 2023 stelde uw raad de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Gorinchem 2023 vast. Dit besluit maakte het voor ons college mogelijk om de financiële zelfredzaamheid van inwoners mee te wegen bij het uitvoeren van wachtlijstbeheer. Dat was wenselijk vanwege ontstane krapte op de arbeidsmarkt voor aanbieders huishoudelijke ondersteuning, waardoor wachtlijsten ontstonden.

Zoals toegezegd, informeren wij u met deze raadsinformatiebrief over de ervaringen met het uitvoeren van wachtlijstbeheer. Ook staan we kort stil bij recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep.

Wachtlijstbeheer in een notendop

Kern van het wachtlijstbeheer is dat nieuwe cliënten met een lager inkomen voorrang hebben op inwoners met een hoger inkomen.

Dit hebben we vertaald in de volgende prioriteitsstelling:

- Prio I: er is sprake van een urgente situatie, inkomen wordt niet meegewogen
- Prio II: er is geen sprake van een urgente situatie, inwoner heeft een inkomen van $\leq$ 185% van het sociaal minimum
- Prio III: er is geen sprake van een urgente situatie, inwoner heeft een inkomen van $>$ 185% van het sociaal minimum

Ervaringen

Start/einde

Op 1 juni 2023 zijn we daadwerkelijk gestart met het uitvoeren van wachtlijstbeheer. Op 1 januari 2024 is het wachtlijstbeheer stopgezet. Dat was het moment dat het merendeel van de aanbieders weer in voldoende mate konden leveren.

Per 1 mei 2024 is het wachtlijstbeheer opnieuw gestart. Het aantal aanbieders wat op groen staat – en dus personeel beschikbaar heeft – is beperkt, terwijl het aantal aanvragen voor Huishoudelijke Ondersteuning toeneemt. En dat met de vakanties in het vooruitzicht zorgt dat voor het opnieuw ontstaan van wachtlijsten. Het is balanceren op het randje.

Aantal cliënten op de wachtlijst

In de periode juni-december 2023 zijn 114 inwoners op de wachtlijst geplaatst waarvan:

Prio I: 2 cliënten

Prio II: 102 cliënten

Prio III: 9 cliënten

Wachttijd

Gemiddeld 17,1 dagen

Prio I: 5,5 dagen

Prio II: 14,3 dagen

Prio III: 49,2 dagen

Het wachtlijstbeheer is ingevoerd met als doel om (financieel) kwetsbare inwoners eerder te kunnen voorzien van huishoudelijke ondersteuning dan minder (financieel) kwetsbare inwoners. In die opzet zijn we geslaagd, gezien het verschil in wachttijd.

Bezwaren

Er zijn geen bezwaren ingediend tegen de uitvoering van wachtlijstbeheer. Evenmin hebben we klachten ontvangen. De gehanteerde werkwijze is goed uit te leggen door onze Wmo adviseurs. De keuze voor inkomensafhankelijk wachtlijstbeheer kan in het algemeen rekenen op begrip van inwoners.

Vinden van alternatieven?

Het wachtlijstbeheer heeft niet of nauwelijks geleid tot andere oplossingen. Cliënten hebben meestal afgewacht tot aan hen ondersteuning is geleverd. In een enkel geval heeft men zelf voor een oplossing gezocht, al dan niet via een Persoonsgebonden budget. De tijd tussen de plaatsing op de wachtlijst en de daadwerkelijke start van de Huishoudelijke ondersteuning is meestal overbrugd door tijdelijke inzet van het netwerk van cliënten.

Impact voor de uitvoering

Door een efficiënt werkproces is de impact op de uitvoeringsorganisatie beperkt. Afhandeling van aanvragen huishoudelijke ondersteuning kost weliswaar wat meer tijd maar de gevolgen voor de doorlooptijden overall, zijn gering.

Uitspraken Centrale Raad van Beroep

De Centrale Raad van Beroep deed recentelijk een drietal uitspraken¹. Van deze uitspraken hebben wij kennisgenomen. Met deze uitspraken bevestigt de hoogste rechter eerdere uitspraken van rechters, dat het niet is toegestaan om rekening te houden met het inkomen bij het al dan niet toekennen van Wmo maatwerkvoorzieningen.

Dat is ook niet wat wij doen. Wij blokkeren niet de toegang tot de Wmo voorziening, maar maken wel een keus in de snelheid van levering van huishoudelijke ondersteuning. Waarbij we er vanuit gaan dat inwoners met een kleine beurs minder in staat zijn om zelf alternatieve ondersteuning te organiseren. Tenzij er sprake is van een urgente situatie natuurlijk.

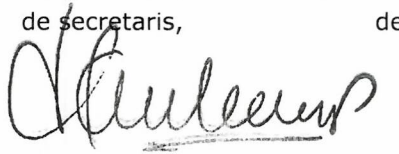
Hiermee handelen we volledig in lijn met de bedoeling van de Wmo, met oog voor de meest kwetsbaren. Wij zien daarom geen aanleiding om na de CRvB-uitspraken het inkomensafhankelijk wachtlijstbeheer te beëindigen.

Invoering inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo

Wij verwachten dat een inkomensafhankelijke eigen bijdrage effect gaat hebben op het Wmo gebruik. De invoering is niet eerder te verwachten dan per 2026.

In afwachting hiervan is inkomensafhankelijk wachtlijstbeheer een goed instrument om schaarste eerlijk te verdelen onder de meest kwetsbare inwoners in onze stad wanneer dat nodig is.

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester

¹ CRvB 20-02-2024, ECLI:NL:CRVB:2024:417

CRvB 20-02-2024, ECLI:NL:CRVB:2024:308

CRvB 20-02-2024, ECLI:NL:CRVB:2024:367